

Kompenzace vlastníkům půdy za povodňové rozlivy (v Rakousku)

doc. Ing. Lenka Slavíková, Ph.D.

IEEP, Institut pro ekonomickou a ekologickou politiku

Fakulta sociálně ekonomická UJEP

Seminář MMR ČR Autoklub | 17. června 2019 | Praha

Nástroje ochrany před po

Předpovědní a varovné systémy

Technická ochrana sídel

Omezování rozvoje záplavových území

Adaptace na zaplavení u stávajících nemovitostí

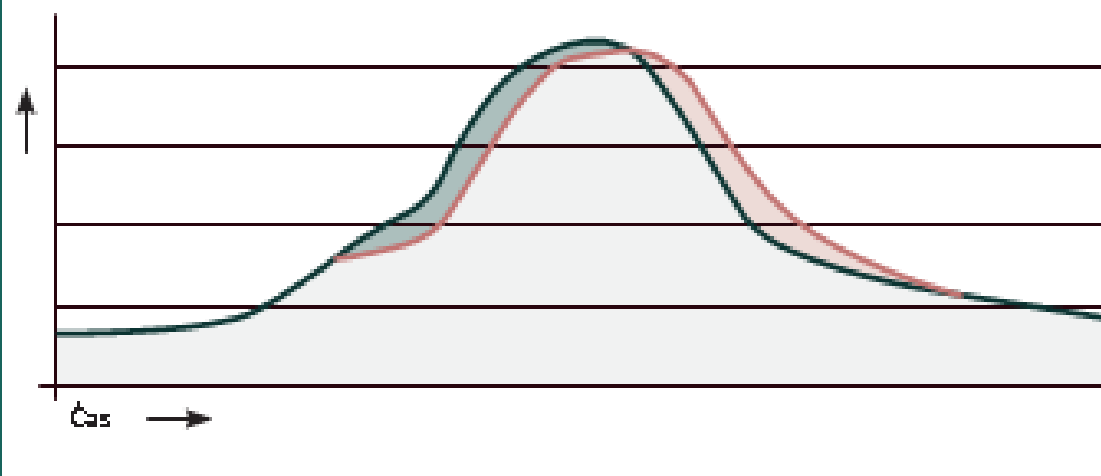
Budování poldrů

Řízená maloplošná rete

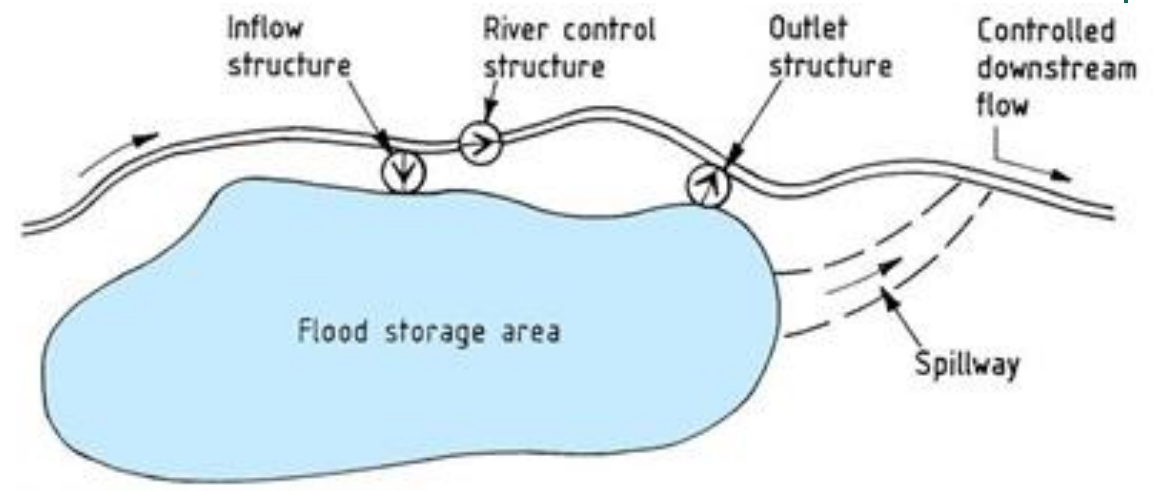
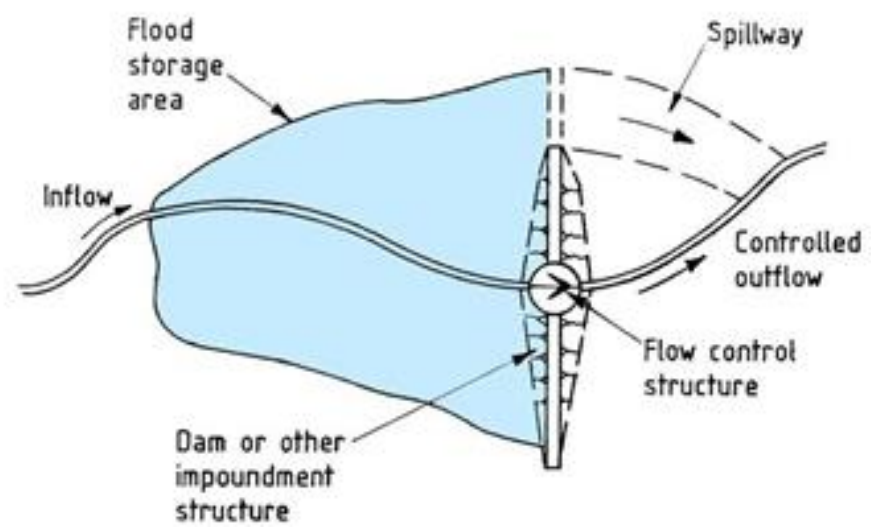
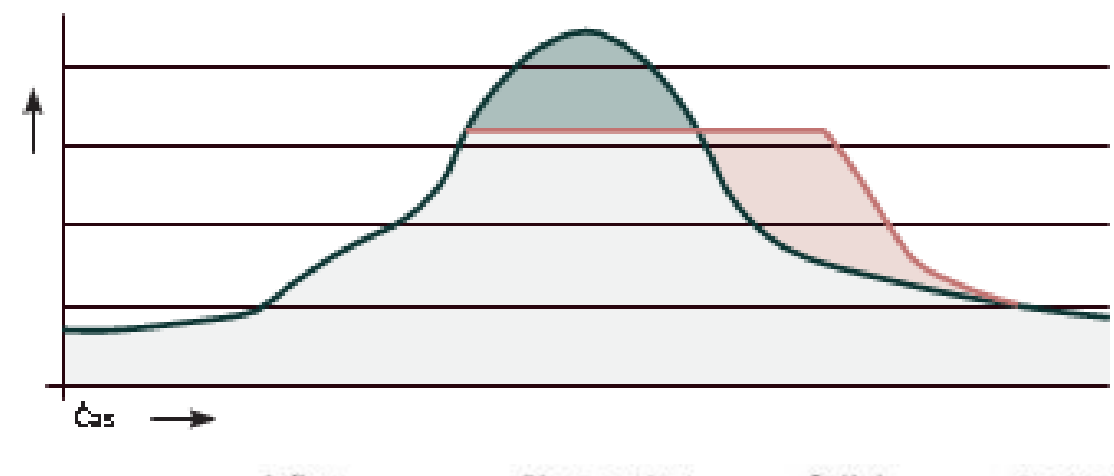

Řízená vs. neřízená retence

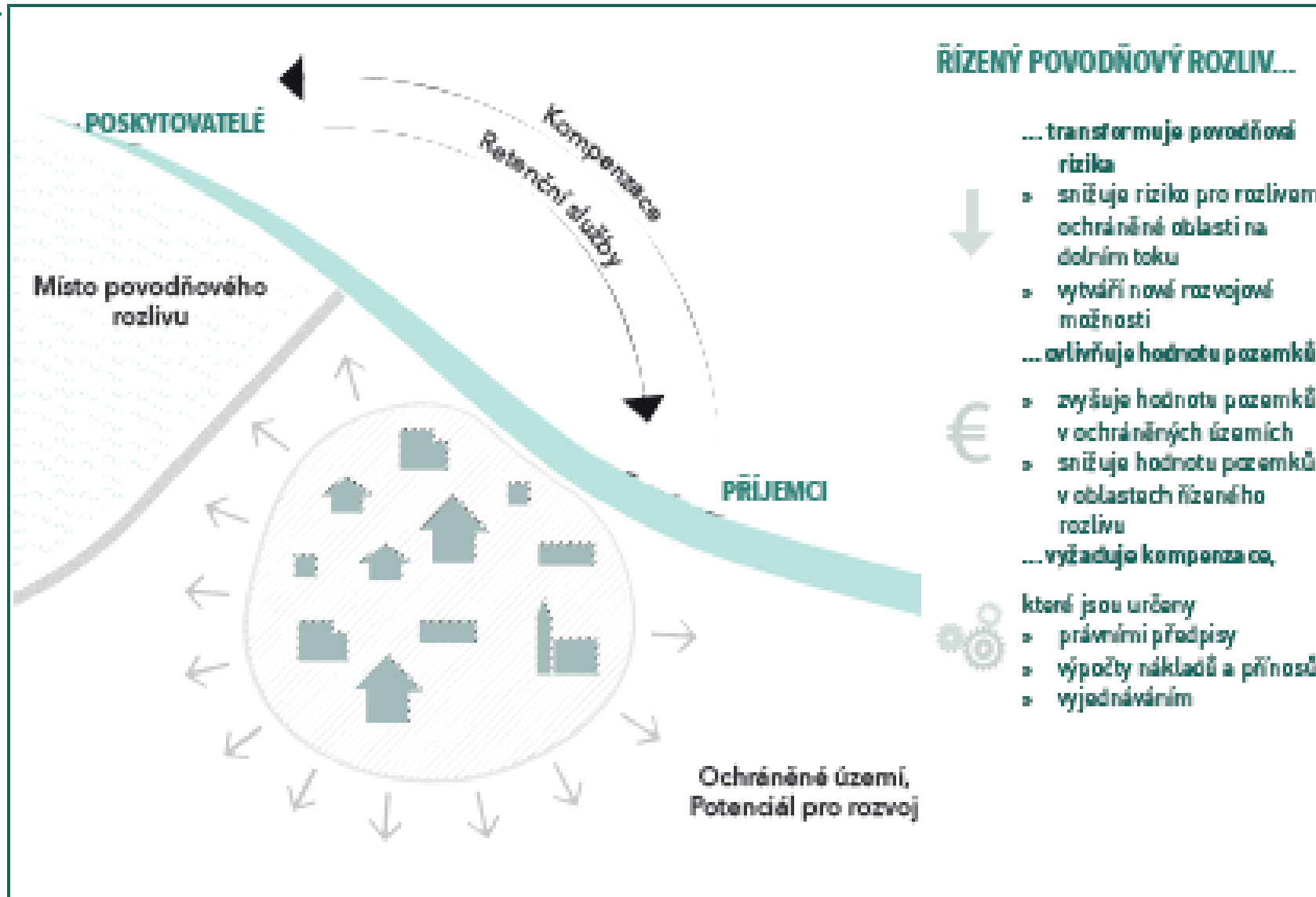
Neřízená retence

Řízená retence

Rakouská lokální kompenzační schémata za řízené povodňové rozlivy

- Místa rozlivů **menší, blízko** sídel, která chrání
- Půda zůstává v **soukromém** vlastnictví
- Iniciováno **lokálně** jako dobrovolná dohoda obcí, resp. obce a sdružení vlastníků půdy

Kdo, jak a kým je kompenzován?

Stanovení nákladů a užitků obou stran

Užitky: nižší riziko zaplavení, zvýšení hodnoty lépe chráněného majetku

Náklady z řízeného zaplavení: nižší výnosy plodin, poškození drenáží, snížení hodnoty zaplavovaného pozemku

Vytvoření mechanismu kompenzace

Kompenzace na společenském základě: hradí se z (lokálních) veřejných zdrojů

Kompenzace na užitkovém základě: hradí se z příspěvků těch, co z řízené retence mají užitek. Obec může fungovat jako prostředník.

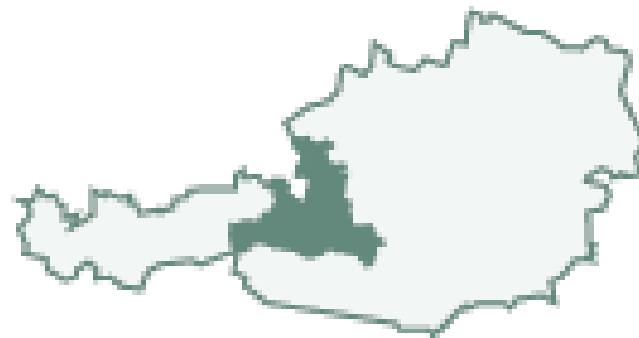
Formy plateb:

- **jednorázové nebo každoroční platby** za poskytnutí možnosti řízeného rozlivu a/nebo
- **platby v případě příchodu povodní** k pokrytí povodňových škod

Příklady realizací:

Altenmarkt im Pongau (4200 obyv.)

- Vlastníci ohrožených nemovitostí sdruženi v tzv. vodním družstvu (1200 členů – všichni, kdo bydlí ve 100-letém rozlivu).
- Roční příspěvky do družstva stanoveny podle konkrétního snížení škod na dané nemovitosti – využity na 10 % investičních nákladů a údržbu a provoz opatření, zbytek financí na investici od zemské a spolkové vlády
- Regulaci řízeného rozlivu vlastní vodní družstvo
- Zemědělcům proti proudu jsou kompenzovány: a) přímé náklady v podobě povodňových škod, b) nepřímé náklady související se znehodnocením pozemků.
- Retenční objem: 380 000 m³

Province of Salzburg, © Sponlang

Mittersill (5500 obyv.)

- Vlastníci ohrožených nemovitostí přímo nepřispívají
- Kompenzace hrazeny z veřejných lokálních zdrojů a z příjmů obce odvozených ze změny využití území (ze záplavového území na zastavitelné plochy)
- Zemědělci (celkem 60 vlastníků) proti proudu dostávají průběžně nižší kompenzace za možnost povodňového rozlivu (snížení hodnoty půdy, jiné způsoby obhospodařování)
- Retenční objem: 1 700 000 m³

Shrnutí

Rakouské příklady:

- **Iniciativa** ohrožených občanů + obcí
- Významná část investice financována ze zdrojů mimo obce (stát), ale existuje přímé nebo nepřímé **kofinancování** uživateli
- Zřízení **organizací** (družstva, svazy) usnadňuje zavedení nástroje
- Zaplavovaná půda **neztrácí** produkční charakter

Obecně:

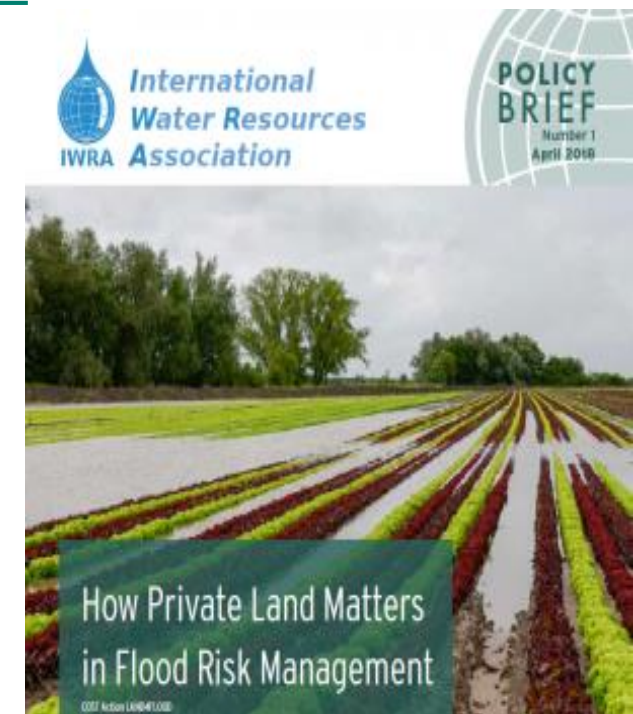
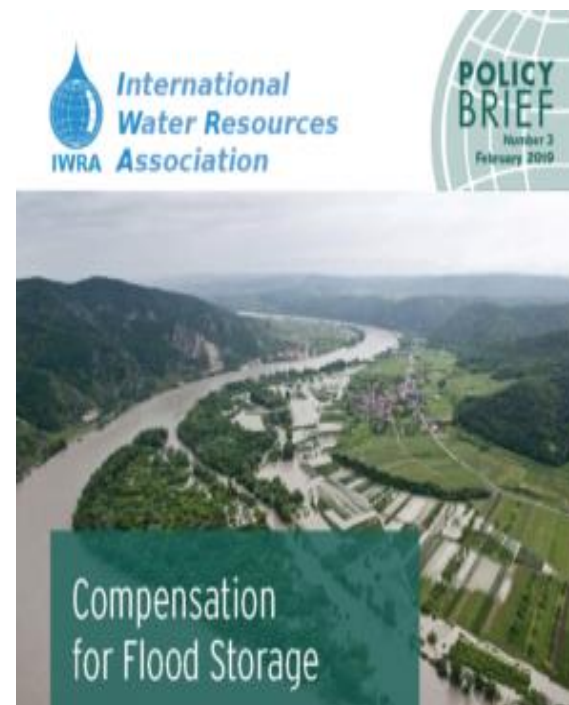
- Lokální řízené rozlivy jako **doplňk** existující ochrany před povodněmi – princip „neposílání“ povodní po proudu
- Ustanovení kompenzačního schématu **časově náročné** - musí vždy probíhat transparentně (zejména vyhodnocení nákladů a přínosů)
- Na **rozsahu a kontextu** záleží: místní podmínky, rozložení rizik, využití půdy, počty vlastníků – vše hraje roli

Děkuji za pozornost!

Lenka Slavíková – lenka.slavikova@ujep.cz

www.ieep.cz

www.land4flood.eu

Seminář MMR ČR Autoklub | 17. června 2019 | Praha